

Pričakovane listine od kralja Boleslava hrabrega se pa v skrini niso našle; berž ko ne, so jih v letu 1713, ko so trugo odperli, v knjižnico Vatikansko prenesli.

(Konec sledi.)

Slovanski popotnik.

* Udom ilirske matice se razpošilja tretji zvezek Dubrovnika, izdanega od gosp. M. Bana. Knjiga obstoji iz dveh oddelkov; staroknjževstvo zapopade pesmi Marka Bruereviča z uvodom od Počiča; drugi oddelk: novo knjižestvo zapopade mnogo zanimivih in različnih sestavkov od izdatelja in drugih pisateljev.

* Slepi Jeremija Obradović Karadžić je izdal pesem: „Crnogorska vila ili pesma o početku vojevanja crne gore s Turcima“. Ima 795 stihov. Jeremija jo je takole skladal: Dal si je od žene novine brati, potem je vzal gosli v roke, je godel in zlagal pri tem in učenček je pisal. V predgovoru govori Jeremija, da se ni ne modroslovja ne poezije učil, in da nikdar ni v šolo hodil.

* Zgodovinska česka povedka od Rittersberga: „Jaromira Radimska“ je na svitlo prišla.

* Česka čitanka za 4. gimnazialni razred, sestavljena od gosp. Jirečka iz pisateljev vsih avstrijskih literatur, pride te dni na svitlo.

* Gospod Jelinek, vlastnik kamnotisne naprave v Pragi, je dobil dovoljenje časopis za mladost z obrabi pod naslovom „Zlaté klasy“ izdajati. Vredoval ga bo znani pisatelj, gospod Vaclav Rozum. Vsak teden bo prišel enkrat na svitlo v velikej osmerki na pol pole. Velja za celo leto 5 for. brez poštnine.

* Nekteri časopisi naznanujejo, da ruski begún Herzen hoče nov časopis začeti izdajati, kterege naloga bo: poljsko-rusko združenje.

* Društvo Svetojansko že šteje 560 udov; letošnjega leta jih je na novo pristopilo čez petdeset.

* Iz vradne tiskarnice v Beligradu je prišla na svitlo knjiga za mladost: „Trea čitanka za četvrti razred osnovnih serbskih školah“. Šolska komisija jo je pregledala in odobrila.

* Društvo serbske slovesnosti je izdalo iz gerškega: Ksenofonta Sokratove nauke.

* Iz dr. Gajeve tiskarnice v Zagrebu je na svitlo prišel prvi zvezek časopisa: „Kolo“, vredovanega od M. Bogovića.

Ozir v stare čase.

Nekdaj naj bolj spoštovani.

Likurg, špartanski kralj, je zapovedal poštovati tiste, ki so imeli bele lase in belo brado. Solon, atenski postavodajavec, je ukazal čast skazovati tistim, ki so naj več otrok imeli. V Egiptu so bili naj bolj česčeni, ki so se za blagor domovine trudili.

Kralj v Sicionu pravi, da so naj večega spoštovanja vredne glave božjega zakona. Kralj Brias v Argivu je dal zapoved, naj bolj učitelje modroznanstva častiti. Numa Pompili, kralj rimski, pravi: treba je naj bolj zmagovavca v vojski slaviti in spoštovati.

Modri Anakarso je učil: Poštuj najbolj tistega, ki svoji domovini koristi z modrim svetom in jako roko.

Novičar iz slavenskih krajev.

Iz Škocjana na Dolenskem 2. avgusta. Od unkrat smo še dalje sledeče prikazni na tukajšnjem tertji vidili:

1. Od srede mesca kresnika do srede preteklega mesca julia ni bilo na našem tertji nič novega. Muzga

je stala in zarod za prihodnje leto zdelovala. Poprejšne bradovice na listih so se nekoliko izlupile, pa ne vse. Mladike tacih tert niso nič posebnega pokazale; na stebelu pa, pri koreninah se je semtertje najdljo in se še najde dovolj gob, kakor orehki, ki so videče v zvezi z bradovicami na listih, ker na nebradovicastih tertah se kaj tacega ne vidi. Ne na listih, ne na stebelu ni v bradovicah nič červov, ampak neka gulasta, mesnata reč so vse take bradovice in gobe, kakor sifilika ali sikozi (syphilis, sycosis).

2. Nekaj tacih bolnih tert, in tudi nekaj zdravih se je pretekli mesec ožig ali palež prijel, ki se od poprejšnje bolezni videče razloči. Opaljeni listi so pikasti, in mladike so začernele in se posušile. Tacih tert ni zlo veliko.

3. Tri tedne semkaj v nar huji suši se dela na mladih listih spet dovolj bradovic ravno tacih, kakoršne so prej bile, tudi na požvepljenih in prej zdravih tertah v dobri, gnojni zemlji, vendar na požvepljenih clo malo. Po tem takem tedej ni sama moča kriva bila bradovic, ki so se prej pri nas in po drugot o dežji delale, ker se zdej v suši ravno take in tako obilno delajo.

4. Terte, ktere so pred kresom zlo bradovicaste bile in se zdej o suši spet zlo bradovicijo, to je, v dobri zemlji, posebno pri poslopji, imajo zdej grojzde vse vse plesnjevo in bolno. Nar prej se namreč pokaže na kaki jagodi, na eni strani, potlej pa kmalo na vsem grojzdu, véasi na vsih grojzdih kmalo, prah kakor cestni prah; jagode so pod takim prahom kakor ozeble, potlej čerkaste, počijo, ne rastejo in gnijó, in listi rumené *). Na tistih tertah, ktere so manj bradovicaste, so dozdej le nekteri bolj pritlični grojzdi plesnivi in bolni, zgornji pa še ne, ampak so v navadni moki, in morebiti bodo dozorili. Terte, ktere niso nič bradovicaste, imajo še vse zdravo grojzde.

5. Terte ob vodotokih in vodah, če tudi v zlo dobri zemlji in gnojni, nimajo še nobenega sleda bolezni; druge malo preč od tacih pa že bolehajo. To kaže, da voda tertjim koreninam škodljivi živež odnaša, in menim, da mora kaka škodljiva sol biti, ki jo voda stopi in odnese, in še vedno mislim, da solitar je. Pa tudi kaže, da bo treba nekake drénaže v vinogradih in morebiti tudi za druge sadeže, da bo o dežji voda po grabnih strup odpeljevala, dokler uima ne mine.

Tak stan vinskih goric je zdej pri nas, in bi rad vedil, če v družih krajih tertje tudi v tacih okoljšinah bolehajo.

6. Sploh pa ni doslej po naših vinogradih še nič prav veliko bolnega grojzda zrazun po brajdah in po zlo gnojnih zemljah. Le bolj posamezne tertje in brajde so zlo bradovicaste, in sploh tudi le bolj posamezni grojzdi bolni. Grojzda je obilo, in je zastavno in vse v moki. Če bo gorko vreme, bo do malega Šmarna že vse mehko.

Pri ti priliki pa tudi povém, da zrazun sená je naš letašnji pridelik, namreč stern, veliko slabši od pervega upanja. Zerno je redko in drobno, ker ga je rija sterla. Če ajda ne bo obrodila, bo pri nas slaba, ker je tudi krompirja, sadja in sočivja zlo malo. Krompir še doslej na stebelu ni viditi bolehast.

Bom pozneje, kar bom o tertji in drugem še vidil, povedal. Zalokar, fajm.

Iz Ijubljane. Danes (10. avgusta) so doveršile realne šole šolsko leto, ktero so gimnazialne in ljudske že sklenile zadnji dan preteklega mesca. Kakor je za gimnazij dal gosp. vodja J. Nečásek letopis na svetlo, tako ga je izdal tudi za realne šole njih vodja gosp. M. Peternel.

*) To so znamenja prave tertje bolezni, kakor se tudi drugod popisana bere in smo jo tudi sami na grojzdi iz lavskih Tirolj vidili. Vred.